

care sînt desenate cîteva tipuri. Intuietatea realizării actoricești se cuvine s-o recunoaștem lui Constantin Adamovici. El aduce în scenă tot farmecul și greutatea personajului (actorul Leonida Baciu, de la Național), subliniind cu vibrație și cu forță dramatică adeziunea la cauza clasei muncitoare. Gelu Bogdan Ivașcu a făcut o interesantă compoziție în rolul tînărului muncitor Iulian Ștefănescu. Pe drumul unei variate game de intenții, actorul reliefează convingător setea de cultură și caracterul complex al eroului, pasionat poet și artist amator. Sorin Postelnicu, interpretul criticului de teatru Valeriu Anatol, a scos la iveală cu delicatețe și simplitate resursele de bună credință ale personajului, lupta cu prejudecățile epocii. Hanibal Teodorescu s-a achitat parțial de sarcina interpretării unui rol mai mic dar poate cel mai important ca semnificație al spectacolului: Baronul. Jocul fără personalitate și fără strălucire al actorului nu a reușit să situeze acest personaj la valoarea și proporțiile simbolice ale exemplului comunist. Alexandru Fierăscu a creionat cu sinceritate și haz avatururile și chinurile regizorului amator. Mai puțin generoase, partiturile feminine au fost susținute cu dăruire, cu firesc și convingere de către Gabi Daicu (Olga), Marilena Taraș (Antoaneta), Mariana Stere (Mariana). Interpretarea liniară și ștearsă a lui Dan Andrei a golit de viață și de vigoare pivotul principal „negativ” al conflictului, chipul odios al executantului puterii burgheze.

VALERIA DUCEA

Teatrul „Mihai Eminescu” din Botoșani

O FATĂ IMPOSIBILĂ

de Virgil Stoenescu

După *Eu sînt tatăl copiilor* de Angela Boncea, Teatrul „Mihai Eminescu” din Botoșani prezintă acum o altă lucrare originală în premieră pe țară. *O fată imposibilă* de Virgil Stoenescu, comedie pe o temă de actualitate, dovedește interesul de totdeauna al autorului pentru problemele tineretului. Eroi piesei sînt proaspeți absolvenți univer-

sitari, reprezentăți într-un sat obscur, rîmas în urmă față de nivelul general de dezvoltare al comunităților noastre și complăcîndu-se, aparent, în această lincezeală. Împreună cu noul primar, om energetic, hotărît să infrîngă inerțiile, tinerii se angajează cu înusufletire în lupta pentru propășirea satului, pentru schimbarea mentalității și modulului de existență al locuitorilor. Poziția lor este aceea a responsabilității, a angajării totale în viața colectivității, înseamnă conștiința rolului social, acceptarea unor îndatoriri obștești ce depășesc cadrul strict profesional. „obligația de servicii”. Eroina piesei — amintind de alte personaje din dramaturgia lui Virgil Stoenescu — este exponentul unei generații entuziaste, mobilizatoare, care-și propune țeluri înalte și știe să lupte pentru atingerea lor.

Fără a ambiționa o deosebită originalitate a temei sau a tipurilor create, piesa este scrisă cu bun meșteșug, într-un ritm alert, și atrage prin tonul direct, prin spontaneitatea și franchețea umorului.

Versiunea scenică semnată de Marietta Sadova se remarcă prin claritatea construcției, prin discreția și bunul gust al mijloacelor de expresie. Echilibrat, spectacolul beneficiază de o știință anume în crearea ritmului, în stabilirea și marcarea momentelor psihologice importante; efectele comice sînt realizate cu binevenită discreție, există o permanentă grijă pentru orchestrarea partiturilor actoricești, pentru crearea unui ansamblu armonios. Dirijarea atentă a interpretelor, construirea minuțioasă nuanțată a fiecărui personaj, calitate tradițională a montărilor Mariettei Sadova se manifestă și acum. Fără a se obține reușite depline în interpretare, eroii sînt clar conturați, indicația regizorală — foarte exactă — se întuiește permanent.

Teatrul din Botoșani și-a îmbogățit colectivul, în această stagiune, cu patru tineri absolvenți ai Institutului de Teatru. Am avut bucuria de a constata că s-a realizat astfel o întărire și calitativă nu doar numerică a trupei. Cu rolul principal din *O fată imposibilă*, Diana Cheregi realizează un debut promițător în teatru, după „promisiunile” pe care le schițase pe scena Studioului I.A.T.C. Actrița și-a condus personajul cu siguranță, i-a conferit farmec, sinceritate (ocolind cu grijă pericolul, existent în text, al declarativului). Pe Eleonora Luminița Gheorghiu o văzusem la „Cassandra” în Mama din *Neînțelegerea* lui Camus, într-un rol de compoziție în *Sinziana și Pepelea*, în *Teroarea și Mizeriile celui de-al III-lea Reich* de Brecht. Acestor personaje li se adaugă în spectacolul botoșănean un altul, de o factură total diferită, actrița dovedind o reală mobilitate interpretativă, accesul la o extinsă arie tipologică. Surprinde la Luminița Gheorghiu gradul de profesionalism (neșteptat, raportîndu-l la modesta sa experiență), varietatea mijloacelor de expresie, siguranța scenică. Este un excelent început de carieră artistică, pe care o bănuim și i-o

dorim, remarcabilă. Pe partituri mai puțin generoase, Radu Panamarenco și Eugen Mazilu reușesc creații meritorii: un umor cald, bonom, la primul, dezinvoltură și instinct scenic la cel de al doilea. Bine construite, deși fără o notă foarte personală, personajele realizate de Dorina Brădescu, Ion Apostolu, Radu Neag, Mircea Olariu, Gheorghe Doroftei, Viki Andronescu schițează cu finețe, cu necesară discreție, profilul eroinei sale — femeie timorată, umilită veșnic de un soț tiranic, păstrînd însă un fond de demnitate, de puritate sufletească.

Inadecvat în spectacol este cadrul scenografic realizat de Constantin Russu, total neutru, dezarmant de convențional.

CRISTINA CONSTANTINIU

Teatrul Dramatic din Baia Mare

AVRAM IANCU

de Pavel Bellu

Aureolat, în vechile cintece și balade populare, Avram Iancu se impune ca o permanentă prezență în spiritualitatea românească. Exemplul său de eroism nu încetează să fie punct de pornire și argument multor inspirații de azi ale cărturarilor, cu osebire ale celor din Ardeal care-i fructifică moștenirea dincolo de timp — de cei peste o sută douăzeci de ani de cînd a intrat în lumea de lumină a legendelor — și dincolo de producțiile folclorice, a căror substanță emoționantă persistă nealterată.

Drama acestui bărbat, cu înaltele ei semnificații patriotice și umaniste a atras, de altfel, de mult timp interesul creator al scriitorilor și al oamenilor de teatru. Unii s-au lăsat purtați de spontanele aventuri lirice, ca bunăoară Ioana Pop Florantin, care scrie un *Avram Iancu Regele Carpaților*, tragedie în cinci acte, „după legende, istorie și comunicări personale”; alții mai ambițioși s-au încercat în lucrări mai elaborate; așa, de pildă, Tiron Albanî cu drama *Craiul munților*, editată în 1934 de Cercul ziaristilor orădeni. Desigur, aceste lucrări, păcătînd adesea prin neîndemînare dramatică, deși animate

de cele mai nobile intenții, nu pot fi comparate cu drama lui Lucian Blaga, care l-a inclus deliberat pe erou într-un cadru specific baladesc. Mai de curînd, figura și personalitatea lui Avram Iancu sînt ilustrate într-o modalitate nouă de interpretare, nouă și din perspectiva filozofică-istorică și din perspectiva poetică-dramatică. Așa sînt actul *Iancu la Hălmașiu* de Paul Everac, drama în șapte tablouri a lui Al. Voitin, *Avram Iancu sau Calvarul biruinței*, actul lui Dan Tărchilă, *Legenda lui Avram Iancu*.

Am notat doar cîteva titluri dintr-o bibliografie mult mai numeroasă (între ultimele contribuții, notabilă fiind și aceea a orădeanului Stelian Vasilescu), tocmai pentru a ne legitima interesul cu care am întîmpinat, la teatrul din Baia Mare, textul dramatic datorat de astă dată lui Pavel Bellu, și curiozitatea de a descoperi în Avram Iancu al său aspecte eventuale noi ale legendarului erou. Drama lui Pavel Bellu urma să marcheze, în mod festiv, pe scena Teatrului Dramatic din Baia Mare, în seara premierei, 1 decembrie 1972, omagiul adus de artiștii maramureșeni unuia dintre cei mai străluciți luptători pentru unitatea națională a românilor. Izbîitoare în această lucrare este însă discursivitatea textului, iar pe planul construcției dramatice, sprijinul prea firav și rar pe momente de tensiune — și acestea nu totdeauna de reală autenticitate artistică. Așa fiind, piesa aduce prea puțin nou în contextul lucrărilor din ultimii ani (în parte citate) inspirate de figura lui Avram Iancu. Replicile rămîn la suprafață, risipite între mult prea multe personaje. Piesa are aerul că ar încerca reconstituirea unor momente dintr-o posibilă biografie a lui Avram Iancu. Eroul inchipuit de autorul clujean își manifestă personalitatea mai ales în relațiile încordate dintre el și camarazii săi, nu întotdeauna dispuși ori capabili să-l înțeleagă ori să-l aprobe; acest Avram Iancu, al lui Pavel Bellu, în loc să se înalțe cu semeție, este, astfel, tot mai mult stînjinit de un soclu de cuvinte — prea mari și prea solemne — care-l desparte de preopinienții săi; și faptul este cu atît mai stînjinitor, cu cît autorul dovedește, acolo unde se lasă călăuzit de cunoașterea realității, că știe și izbuțește să construiască: tipurile de oameni din popor.

Punerea în scenă nu s-a depărtat de condiția piesei, deși scenograful Mircea Matcaboji, trecînd peste (sau împlinînd) intențiile regiei, a construit un decor sugestiv, abil, semnificativ pentru atmosfera unui bun spectacol cu o piesă istorică. Ceea ce n-a împiedicat însă, pe rezizorul Marins Popescu, să evite în spectacol nota grandilocventă și retorică, notă pe care costumele desenate de Edith Schrantz-Kunovits o accentuează cu tăietura și culorile lor operetistice.

Desigur, prezența de prim-plan în spectacol este aceea a interpretului lui Avram Iancu, Vasile Prisăcaru i-a asigurat lui